

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5054-12

meddelad i Stockholm den 10 maj 2013

KLAGANDE

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 10 juli 2012 i mål nr 2537-11

SAKEN

Arbetslöshetsförsäkring

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 133028

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

AA påbörjade den 1 september 2009 en utbildning till specialpedagog som omfattade 90 högskolepoäng. Studierna bedrevs på distans, under dagtid och på halvfart samt skulle ta sex terminer i anspråk. Han hade sedan den 9 november 2006 en tillsvidareanställning på heltid som dock upphörde den 27 november 2009 på grund av arbetsbrist. Han ansökte om arbetslöshetsersättning från och med den 30 november 2009.

Lärarnas arbetslöshetskassa avslag AAs ansökan om arbetslöshetsersättning. Arbetslöshetskassan ansåg att han inte hade rätt till arbetslöshetsersättning på grund av att deltidsstudierna inte kunde anses vara tillfälliga eftersom de utgjorde ett led i en planerad studiegång och avsågs leda till ett långsiktigt utbildningsmål.

AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Växjö som avslag överklagandet.

I det överklagade avgörandet biföll kammarrätten AAs talan och förklarade att han har rätt till arbetslöshetsersättning från och med den 30 november 2009. Kammarrätten anförde bl.a. att AAs rätt till ersättning ska prövas mot 16 § 2 förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring, FALF. Även med beaktande av studiernas längd hade AAs deltidsstudier inte sådan omfattning eller karaktär att de hade hindrat honom från att söka och ta ett heltidsarbete. Vad som angivits i förarbetena till lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, om att studierna bör vara tillfälliga föranledde ingen annan bedömning.

YRKANDEN M.M.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF, yrkar att förvaltningsrättens dom fastställs och anför bl.a. följande. AA påbörjade studierna när det återstod två månader av hans anställning. Kammarrättens avgörande innebär att han kan finansiera sin deltidstudier med arbetslöshetsersättning. Detta strider mot syftet med huvudregeln i 10 § ALF att finansieringen av studier ska vara skild från arbetslöshetsförsäkringen. Det finns inte angivet någon tidsgräns för hur lång tid deltidstudier kan bedrivas i samband med att man uppbär arbetslöshetsersättning. I förarbetena betonade dock regeringen att rätten att studera samtidigt med arbetslöshetsersättning är en ren undantagssituation. Dessutom bör sådana studier vara tillfälliga och kunna avbrytas när som helst till förmån för ett arbete. AAs utbildning omfattade sex terminer och kan inte anses vara tillfälliga studier. Om huvudregeln i 10 § ALF ska kunna upprätthållas kan inte studier med denna omfattning och varaktighet bedrivas samtidigt som man uppbär arbetslöshetsersättning. Detta bör gälla även för studier som ska bedrivas på deltid. Studierna har inneburit ett hinder för AA att söka och ta heltidsarbeten.

AA bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Han ansökte inte om arbetslöshetsersättning under hela den tid utbildningen pågick utan endast för en kort period. Studierna har inte utgjort ett hinder för honom att söka och ta ett heltidsarbete. I snitt har studierna tagit i anspråk cirka fem timmar per vecka och företrädesvis på lördagar och söndagar. Under den åtta månader långa arbetslösheten sökte han drygt 30 heltidstjänster och hade flera längre heltidsvikariat. Under de fyra sista terminerna av utbildningstiden hade han en heltidstjänst. Han har intygat att han var beredd att avbryta studierna om de skulle hindra honom från att ta ett arbete. Studierna har bevisligen inte hindrat honom från att få och ta en tillsvidareanställning. Han uppfyller således villkoren i 16 § 2 FALF.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den rättsliga regleringen m.m.

I 9 § ALF anges de grundläggande förutsättningarna för att en sökande ska ha rätt till ersättning vid arbetslöshet. Där framgår i huvudsak att den sökande ska vara arbetsför och oförhindrad att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning, vara beredd att anta erbjudet lämpligt arbete samt vara anmäld hos arbetsförmedlingen och aktivt söka ett lämpligt arbete men inte kunna få ett sådant.

Av 10 § första stycket 1 ALF följer att arbetslöshetsersättning inte lämnas till en sökande som deltar i utbildning. Enligt tredje stycket meddelar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskrifter om undantag från första stycket samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall ska gälla.

I äldre förarbeten anges att det i och för sig inte är fel att en arbetssökande tar tillvara den arbetslösa tiden för att förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden. Detta får emellertid inte innebära att den sökande engagerar sig i aktiviteter som inverkar menligt på hans eller hennes möjligheter att söka och snabbt anta ett ledigt arbete. Studier kan lätt komma att bli ett hinder om de inte är av helt ringa omfattning eller kan bedrivas under tid då de inte inkräktar på själva arbetssökandet. Studier, som när de har fullföljts förbättrar den sökandes möjligheter att få arbete, ska självfallet mötas positivt, men finansieringen av dem ska normalt vara skild från arbetslöshetsersättningen. Som huvudregel bör gälla att det inte ska vara tillåtet att uppbära arbetslöshetsersättning samtidigt med studier. Endast om det finns särskilda skäl bör detta vara möjligt. När det gäller deltidsstudier bör särskilda skäl kunna anses föreligga om studierna inte hindrar den arbetslöse från att söka och anta heltidsarbete. Normalt bör också kunna krävas att den sökande intygar att han eller hon är beredd att avbryta studierna om dessa inkräktar på möjligheterna att ta arbete (prop. 1987/88:114 s. 34–35).

Mål nr
5054-12

Av 16 § 2 FALF följer att ersättning lämnas, under förutsättning att det tidigare arbetet inte upphörde på grund av studierna, till en sökande som bedriver studier på deltid, under förutsättning att studierna inte hindrar honom eller henne från att söka och ta ett heltidsarbete samt att han eller hon intygar att han eller hon är beredd att avbryta studierna om dessa kan hindra honom eller henne från att ta ett arbete.

Vid införandet av den nuvarande lagen om arbetslöshetsförsäkring anförde regeringen i förarbetena att det finns anledning att betona att rätten att studera under tiden med arbetslöshetsersättning är en ren undantagssituation och att sådana studier bör vara tillfälliga (prop. 1996/97:107 s. 101). Detta uttalande föranledde dock ingen ändring i nuvarande 16 § 2 FALF.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Enligt 10 § tredje stycket ALF meddelar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskrifter om undantag från bl.a. huvudregeln om att arbetslöshetsersättning inte lämnas till en sökande som deltar i utbildning samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall ska gälla. Regeringen har meddelat föreskrifter med sådana villkor i 16 § 2 FALF.

IAF anser att varaktigheten och omfattningen av AAs studier har inneburit ett hinder för honom att söka och ta ett heltidsarbete.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening kan studiernas varaktighet i sig inte anses utgöra ett hinder för att söka och ta ett heltidsarbete.

Det avgörande för bedömningen är i stället studiernas karaktär och omfattning. De studier AA bedrev kan inte anses ha varit av sådan karaktär eller så omfattande ett de utgjort hinder för honom att söka och ta ett heltidsarbete.

Mål nr
5054-12

Vid tidpunkten för sin ansökan om arbetslöshetsersättning uppfyllde AA således de villkor som ställs upp i 16 § 2 FALF för att beviljas ersättning samtidigt som han bedrev studier på deltid. Överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Olle Stenman, Erik Nymansson och Elisabeth Rynning.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Emma Boman.